

Waterplan 2 Ridderkerk

Voortgangrapportage

Een tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de maatregelen
Periode: 28 maart 2008 tot 1 juni 2011

waterschap
Hollandse
Delta

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Samenvatting en doel waterplan	6
3. Een terugblik	7
4. Voortgang van de uitvoering.....	8
5. Conclusie	12
6. Aanbevelingen	13
Bijlage I - voortgang in uitvoering per maatregel	14

1. Inleiding

Gemeente Ridderkerk en waterschap Hollandse Delta hebben een geschiedenis als het gaat om Waterplannen. Gemeente Ridderkerk was een van de gemeenten die voorop liep met het opstellen van een Stedelijk Waterplan.

In 2000 is het eerste waterplan vastgesteld. Dit plan was voornamelijk gericht op het optimaliseren van het watersysteem en het wegnemen van lokale knelpunten in dit systeem.

Tijdens de uitvoering van de maatregelen uit het eerste waterplan veranderde landelijk de visie op het waterbeheer Nationaal Bestuursakkoord water (NBW) en de te nemen maatregelen vanwege de klimaatsveranderingen. Daarnaast werd de Europese wetgeving Kaderrichtlijn Water (KRW) opgesteld, waarbij er concrete resultaatsverplichtingen voor de waterkwaliteit werden ontwikkeld.

Die laatste ontwikkelingen hebben geleid tot de behoefte aan het opstellen van het tweede waterplan: Waterplan 2 Ridderkerk 2008 -2012. Dit plan is in maart 2008 vastgesteld.

De doelstellingen van het waterplan zijn gebaseerd op de wettelijke normeringen (KRW, NBW) en taakverantwoordelijkheid, beleidslijnen en doelstellingen van alle betrokken partijen: basis kwaliteit water, ruimtelijke ordening, water op straat en (grond)water overlast.

Ontwikkelingen staan echter niet stil, wetgeving verandert en met name de economische situatie maakt het noodzakelijk kritisch te blijven naar voorgenomen maatregelen. Daarnaast duiken continu nieuwe situaties, knelpunten en kansen op. Dit maakt het noodzakelijk de samenwerking verder aan te scherpen, werk met werk te maken en duidelijke afwegingen te maken voor alle partijen afzonderlijk en gezamenlijk.

Dit rapport gaat over de voortgang van de uitvoering van de maatregelen en de ontwikkelingen en een tussentijdse evaluatie ten aanzien van het behalen van de doelstellingen van het waterplan. Daarnaast worden van invloed zijnde processen en acties beschreven die niet direct genoemd zijn in het waterplan, maar wel van invloed zijn op de te behalen doelen. Uiteindelijk worden een aantal aanbevelingen gedaan voor de nog uit te voeren maatregelen en het vervolgproces.

2. Samenvatting en doel waterplan

In 2008 hebben gemeente Ridderkerk, waterschap Hollandse Delta en Natuurvereniging Ridderkerk gezamenlijk het waterplan 2 Ridderkerk opgesteld. Dit waterplan heeft als doel:

"Een goed beheersbaar en aantrekkelijk watersysteem, met helder water van voldoende kwaliteit en gevarieerde en veilige oevers, dat op de gewenste gebruiksfunctie is afgestemd. Het waterplan moet leiden tot een brede en integrale visie op het watersysteem".

Korte samenvatting uit waterplan 2 Ridderkerk:

Voor de uitvoering van maatregelen tot 2012 in het watersysteem van Ridderkerk is in totaal € 4,9 mln. benodigd. Met deze maatregelen verwachten wij dat Ridderkerk in 2012 op schema ligt om in 2015 te voldoen aan de gestelde eisen volgens de KRW en NBW. Door een evaluatie zal in 2011 het behaalde effect van de uitgevoerde maatregelen worden beoordeeld. Waar nodig zullen we bijsturen en - indien nodig - aanvullende maatregelen voorstellen voor de jaren 2012-2015.

3. Een terugblik

Na de vaststelling van het waterplan is een zeer bewogen periode gestart. De economische crisis, interne bezuinigingen bij beide partijen en reorganisaties hebben het proces van uitvoering behoorlijk beïnvloed. Veranderingen van inzicht, interne focuswijziging, politieke invloeden en herberekening van de wateropgave zijn van invloed geweest op de wijze van samenwerken en de voortgang van de uitvoering. Gedurende het proces is gebleken dat regelmatige afstemming, heldere communicatie en verwachtingenmanagement van groot belang is. Ondanks de af en toe moeizame afstemming wegens interne financiële herprioritering en reorganisaties kan geconcludeerd worden dat er vanuit alle partijen nog steeds hard gewerkt wordt om de doelstellingen van het waterplan te behalen.

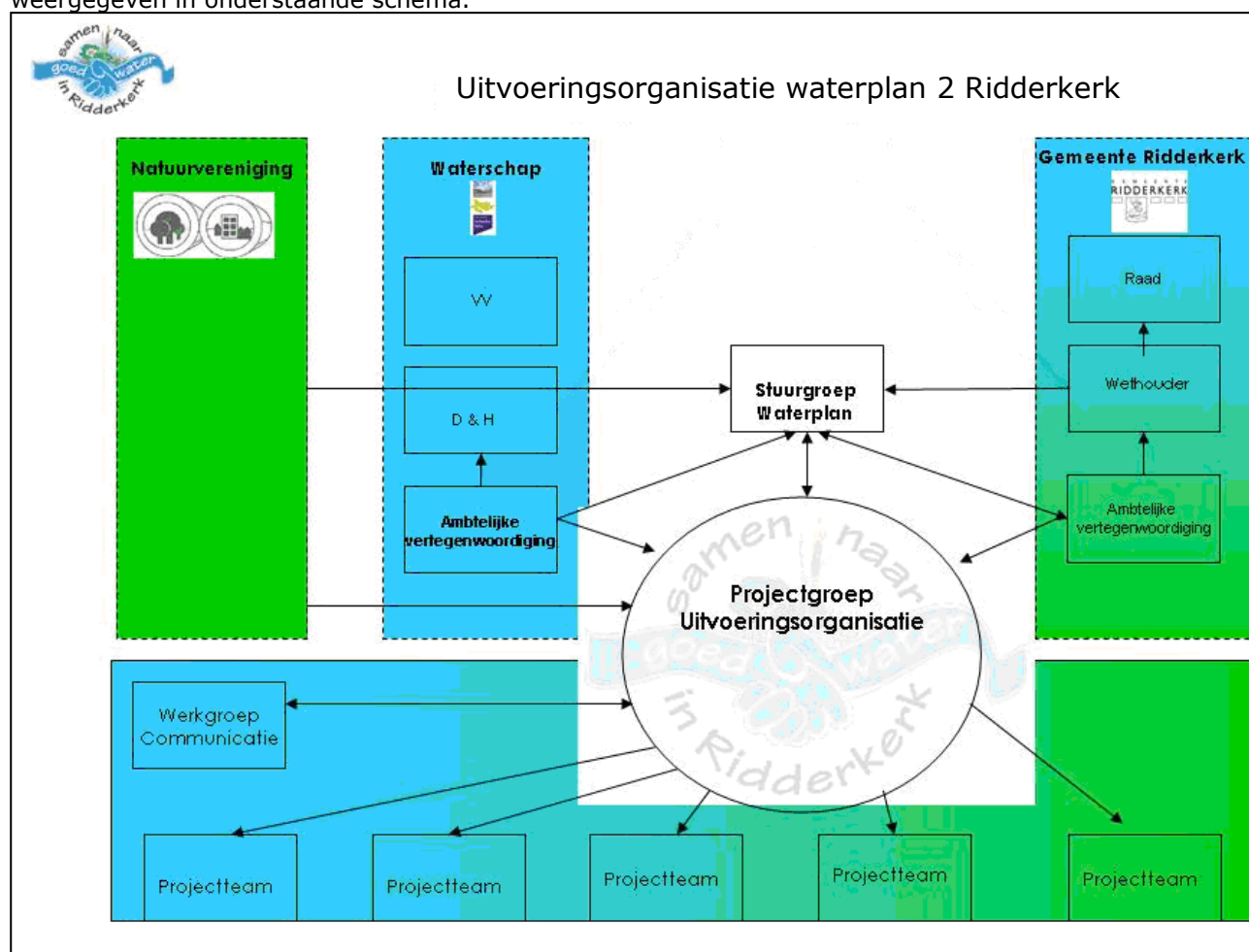
Over het onderwerp "Samenwerking in het watersysteem" zijn tijdens de Thema Platform Waterpraktijk dagen bij waterschap Hollandse Delta op 14 november 2008 en 22 januari 2009 lezingen gehouden. Deze lezing ging over de totstandkoming van het waterplan 2 Ridderkerk voor 2008-2012 met de complexe onderwerpen Kader Richtlijn Water (kwaliteit) en Nationaal Bestuursakkoord Water (kwantiteit). Met aandacht voor de samenwerking tussen gemeente, waterschap en natuurvereniging. De lezing had de ondertitel "Is niet een belangrijke groep vergeten?", waarbij aandacht werd gevraagd voor de betrokkenheid van de samenleving (in brede zin), lokale politiek, bewoners, perceeleigenaren en belanghebbenden. In Ridderkerk zijn vanuit de samenwerking meerdere panelavonden georganiseerd met bewoners, belanghebbenden en politiek, waardoor draagvlak is gecreëerd. En bij de daadwerkelijke uitvoering zijn keukentafelgesprekken met bewoners gehouden, waardoor bereidheid tot medewerking aan uitvoering van maatregelen bij bewoners groot was.

4. Voortgang van de uitvoering.

Dit hoofdstuk geeft een kort overzicht van de bereikte resultaten per maatregel. Een uitgebreide beschrijving staat in bijlage 1.

Algemeen

Om de voortgang in projecten te waarborgen is afgesproken in de structuur van het maken van het waterplan overleg te blijven voeren tijdens de uitvoering van de maatregelen. Deze structuur is weergegeven in onderstaande schema.

De organisatie, die het project trekt, levert de projectleider van dat project en initieert de samenstelling van het projectteam van de uitvoering, de coördinatie en de afstemming. De communicatie van een project wordt uitgevoerd conform het communicatieplan dat de drie partijen gezamenlijk hebben opgesteld.

Nr	Naam	Status	Toelichting	Bijdrage aan doelstelling
M106	Hoogezandweg/A16 waterberging	Afgerond		1,1 ha waterberging als bijdrage aan de wateropgave
M128	Burg De Zeeuwstraat/ waterberging	Afgerond		0,2 ha waterberging als bijdrage aan de wateropgave

Nr	Naam	Status	Toelichting	Bijdrage aan doelstelling
M123	Slikkerveer - onderzoek grondwater	Afgerond	Uit onderzoek is gebleken dat wateroverlast rond en onder woningen veroorzaakt wordt door de grondsoort (klei) en de lage ligging van de funderingen van de woningen. De kosten van dit onderzoek vallen buiten het waterplan.	
A4	Onderzoek grondwaterafvoer, ontwikkelen visie en strategie in GRP	In uitvoering	Onderzoeken Bolnes, Rijsoord en Slikkerveer zijn afgerond. Onderzoek Ridderkerk -centrum loopt.	
A5	Beheer en Onderhoud: kroosvissen, bladruimen	In uitvoering	In 2009,2010 en 2011 uitgevoerd. In 2011 volgt evaluatie van effect.	Waterkwaliteit
A6	Bomenrichtlijn bij nieuw water	Er is geen gemeentelijke richtlijn	Bij nieuw water en groen aandacht voor bomenrichtlijn van het waterschap i.v.m. invloed van bomen op de waterkwaliteit.	Waterkwaliteit en waterbeleving
A8	Monitoring en evaluatie maatregelen waterplan	In uitvoering	Wordt meegenomen in de reguliere monitoring van WSHD. Geeft inzicht in waterkwaliteit- en waterkwantiteitsdoelstellingen van de maatregelen	
A10	Communicatie waterplan Ridderkerk	In uitvoering		Draagvlak
M101	Cornelisland	In uitvoering	Herinrichting van bedrijventerrein met veel water. De kosten vallen buiten het waterplan.	Juni 2011: 29.000 m ² . Wegens verandering van functie en aanbrengen verharding moet extra water worden aangelegd.
M108	Waterschapshuis nieuw open water	Afgerond	Extra open water en afgekoppeld verhard terrein.	Bijdrage aan wateropgave
M119	Mauritsweg/Geerlaan A16/Mauritshoek	In voorbereiding	Aanleg van droge berging, verlaagde oevers, flauwere taluds en aanleg wadi.	Bijdrage aan wateropgave
M139	Waal, omgang met regenwater	Afgerond	Verplaatsen overstorten en afkoppelen woningen en terreinen. Afgekoppeld circa 3 hectare.	Bijdrage aan waterkwaliteit
M140	Zijtakken Waal - baggeren en snoeien bomen en struiken	Nog niet uitgevoerd	Wordt in KRW programma opgenomen van WSHD.	
A1	Waal - beleving	Nog niet uitgevoerd	Onderzoek	

Nr	Naam	Status	Toelichting	Bijdrage aan doelstelling
A2	Mogelijk tramtracé	Afgerond	In ontwerp tramtracé meenemen van maatregelen als bergingskoffers en extra oppervlaktewater	
M109	Plan Leklaan	Afgerond	Verbreden en verdiepen van watergangen en aanleg natuurvriendelijke oevers. Kosten buiten het waterplan.	2650 m ² extra oppervlakte water M115 bijdrage aan waterkwaliteit
M115	Donckse Velden	In uitvoering	Inrichting van natuurgebied is uitgevoerd; overdracht naar beheerder loopt	Extra en vergroting waterberging en extra waterzuivering door nvo
M120	Pruimendijk	In voorbereiding	Nadere bestudering geschikte locatie waterberging	Extra berging + schakel in de EVZ
M129	Lagendijk	Afgerond	Aanleg extra waterberging	577 m ² extra waterberging + aantrekkelijke buitenruimte
M130	Oosterpark	Afgerond	Extra waterberging en plaatsen verversingsgemaal ter verbetering zwemwaterkwaliteit (o.a. voorkomen blauwalgen)	Behoud zwemwater
M122	Slikker Zuid Oost	In uitvoering	Aanleg extra waterberging voor doorstroming watersysteem en verlaging grondwaterpeil	Verbetering ontwatering gebied. Bijkomend effect is positieve belevingswaarde
M110 B	Kievitsweg/Beneden Rijweg	Nog niet uitgevoerd	Aanleg vispaaiplaatsen en natuurvriendelijke oevers	
M112	Kievitsweg - vervangen duikers	Vervallen	Door voortschrijdend inzicht en uitvoering M115 heeft de stuurgroep deze maatregel laten vervallen.	Verbeteren doorstroming
M116	Anjerstraat / Lagendijk, aanpak peilstijging	In voorbereiding	Aanpassen constructie duiker voor optimaliseren waterafvoer	Verbeteren doorstroming
M141	Hogeweg - onderzoek opstuwing	Afgerond	Onderzoek wijst uit dat er geen opstuwing is	Verbeteren doorstroming
A9	Plaatsen educatieve grondwatermeter	Vervallen	Stuurgroep heeft besloten dit project niet uit te voeren	
A3	Stimuleren vasthouden / bergen neerslag	In uitvoering	Bewoners worden ingelicht.	Bewust wording burgers
M132	Zwaluw/Lijster - vervangen duikers en stuw	Afgerond	Aanpassen van duiker en stuwen voor waterdoorstroming.	Verbetering doorstroming
A7	Helofytenfilters in wijken	Nog niet uitgevoerd	Onderzoek mogelijkheden.	
M114	Sportterreinen	Nog niet uitgevoerd	Onderzoek berging parkeerterreinen + communicatie.	
M134	Twaalfroedensloot	Nog niet uitgevoerd	Aanpassen stuwconstructie.	

Nr	Naam	Status	Toelichting	Bijdrage aan doelstelling
M117	Rotonde Geerlaan	Nog niet uitgevoerd	Verbreden watergang, aanleg natuurvriendelijke oevers.	
M126	Randweg/Reijerweg	Nog niet uitgevoerd	Aanleg extra water.	
M124	Reijerweg Dukdalf	Nog niet uitgevoerd	Verbreden watergang, aanleg droge berging, onderzoek gemeentelijk baggerdepot.	
M125	Ringdijk thv Ravelstraat	Nog niet uitgevoerd	Verbreden watergang.	

Naast de uitvoering van maatregelen zoals genoemd in het waterplan zijn een aantal meerdere projecten binnen de gemeente uitgevoerd die bijdragen aan invulling van de wateropgave, stedelijke vitalisering, verbetering van de waterkwaliteit en de herstructurering.

Locatie	Aantal m ² extra wateroppervlakte - bijdrage NBW	peilgebied
Vijver nabij West Molendijk	584 m ²	28C
Natuurlijke oevers Vondellaan	675 m ²	27G
Natuurlijke oevers Drievliet	793 m ²	27F
Natuurlijke oevers Burg De Zeeuwstraat	771 m ²	27A
Verbetering afstroming Kerkweg, sloot in Van Lennepstraat en Vondellaan	500 m ²	27G
Maximaschool, scholen en deel van het gebied is afgekoppeld (5000 m ²) en vijver aangelegd	100 m ²	27C

5. Conclusie

Binnen het waterplan zijn verschillende doelstellingen benoemd.

1. De wateropgave (NBW opgave)

Het effect van de aangelegde hoeveelheid water hangt af van de locatie en de verbinding met het bestaande watersysteem. Het effect van de aangelegde hoeveelheid water moet nog worden doorberekend.

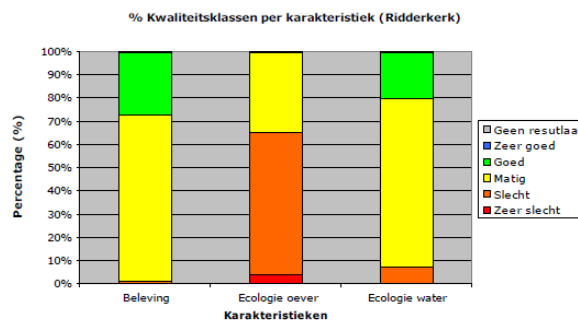
Peilgebied	Berekende opgave	Aangelegd tot 1 juni 2011
23A zuid	3,2 ha	2,9 ha
23A noord	1,6 ha	-
27A	3,2 ha	1,2 ha

23A noord: Voor dit gebied zijn geen maatregelen opgenomen, omdat voor deze gebiedsontwikkeling nog geen inrichtingsbesluiten zijn genomen.

27A: Komende jaren worden projecten hiervoor opgestart.

2. De waterkwaliteit

Voor de gemeente Ridderkerk kan aan 33% van de wateren het predicaat goed worden toegekend. Wateren worden als goed beoordeeld als voor alle drie de karakteristieken (beleving, ecologie oever en ecologie water) minimaal matig wordt gescoord. Dit is conform het waterbeheerplan van waterschap Hollandse Delta. De beperkende karakteristiek voor Ridderkerk is de oever ecologie, hier scoort Ridderkerk maar 35% matig of hoger.

Vergroten van de doorspoeling, zuiveren van inlaatwater, aanleg extra water en natuurvriendelijke oevers en het onderhoud (baggeren, kroosvissen, maaien) zullen een bijdrage leveren aan de algehele verbetering van de waterkwaliteit en de ecologie van het watersysteem.

3. Stedenbouwkundige vernieuwing

Binnen diverse nieuwbouwprojecten hebben de gemeente en het waterschap samengewerkt om zo nieuw stedelijk gebied te ontwerpen die aan de toekomstige verwachtingen moet voldoen. Met name de watertoetsprocedure is hierin een belangrijk startpunt.

Zowel het project aan de Leklaan in Bolnes als het project in Slikkerveer Zuid-Oost zijn hiervan mooie voorbeelden. Hier werd water aangelegd om het watersysteem te optimaliseren en water wordt gebruikt voor de ruimtelijke vitalisering van de stad.

4. Planning

Een deel van de maatregelen uit het waterplan is uitgevoerd. Daarnaast zijn niet in het Waterplan genoemde maatregelen uitgevoerd. Vertraging is ontstaan door financiële herprioritering bij het waterschap en als gevolg van praktische problemen. Na afweging van de noodzaak van de nog uit te voeren maatregelen zullen deze worden opgenomen in de planning

6. Aanbevelingen

Voor verdere verbetering van de waterkwaliteit kan de grootste slag gemaakt worden door oevers natuurlijker en natuurvriendelijker in te richten.

Het effect van de aangelegde hoeveelheid open water zal moeten worden doorgerekend om te bepalen wat de resterende wateropgave is. Zeker in het peilgebied van het agrarisch gebied ten noorden van de Ridderster moeten nog maatregelen genomen worden.

Een beperkende factor voor de waterkwaliteit van geheel Ridderkerk is de karakteristiek oever. Deze is slecht. De voornaamste reden hiervoor is de beschoeiing in combinatie met het intensief maaien. Door het intensieve maaien tot dicht bij de waterkant krijgt de vegetatie geen kans zich te ontwikkelen. Een andere oorzaak is de inrichting van de watergangen. Een smalle watergang met steile oevers is voor veel oeverplanten niet geschikt, hetgeen terugkomt in de slechte waardering voor de karakteristiek oever. Het aanleggen van natuurvriendelijke oevers zal voor smalle watergangen een positief effect hebben op de karakteristiek oever.

Om voortgang in de projecten te houden is het zaak om ook een goede procedurele samenwerking te bewerkstelligen. Dit betekent dat gezien de veranderde situatie betreffende begrotingen en afspraken, het noodzakelijk is om per maatregel een goede onderbouwing te leveren over nut en noodzaak en vooral duidelijke afspraken betreffende investering, kostenverdeling, eisen en verwachtingen en deze schriftelijk vast te leggen in een overeenkomst. Ook het aanwezig zijn van de benodigde vergunningen zijn hiervan een onderdeel. Pas hierna kan gestart worden met uitvoering.

BIJLAGE I - Voortgang in uitvoering per maatregel

Eerder uitgevoerde projecten onder de paraplu van het waterplan:

M 106 - Hoogzandweg/A16 Waterberging

Product	1,1 ha waterberging als bijdrage aan de wateropgave.
Status	Afgerond.
Inhoudelijke toelichting	Aanleg van extra water bij de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied Nieuw Reijerwaard. Dit draagt bij in het oplossen van de wateropgave in peilgebied 27A.

M 128 - Burg. De Zeeuwstraat - realiseren waterberging

Product	0,2 ha waterberging als bijdrage aan de wateropgave.
Status	Afgerond.
Inhoudelijke toelichting	Vergroten van de waterbergingscapaciteit door aanleg van natuurlijke oevers en open water in het park Dierenweide aan de Burg. De Zeeuwstraat. Dit draagt bij in de vermindering van de wateropgave in peilgebied 27 C.

Voortgang per maatregel zoals opgenomen in Waterplan 2 Ridderkerk.

M 123 - Slikkerveer - onderzoek grondwater (GRP).

Product	Rapporten Wareco: <ul style="list-style-type: none"> - "Drainage ontwerp Slikkerveer in Ridderkerk" 5 augustus 2010 - "Risico op zettingen als gevolg van aanleg nieuwe watergang en drainage in Slikkerveer in Ridderkerk", 5 augustus 2010 - "Geohydrologische modelstudie Slikkerveer te Ridderkerk", 29 december 2005 - "Grondwateronderzoek Slikkerveer in Ridderkerk", 24 juni 2004
Status:	Afgerond.
Communicatie:	Met vertegenwoordigers van de bewoners van Slikkerveer is overleg geweest. Daarna is een voorlichtingsavond gehouden over hoe moet worden omgegaan met grondwater en waar verantwoordelijkheden liggen.
Kosten:	De kosten vallen buiten het waterplan (GRP).
Inhoudelijke toelichting:	Onderzocht wordt of de aanleg van open water kan bijdragen aan het verminderen van grondwateroverlast. Dit vanwege de grondwaterproblemen op diverse plaatsen binnen Ridderkerk.
Bijzonderheden:	De invloed van de aanleg van open water op het grondwater is naar verwachting lager dan oorspronkelijk ingeschat. Effecten op het grondwater zullen groter zijn door aanleg van een drainagesysteem. In de nieuwe ontwikkeling Slikkerveer zuid is drainage aangelegd.

A 4 Onderzoek grondwaterafvoer, ontwikkelen visie en strategie in GRP

Product	Rapport en visiedocument .
Status:	In uitvoering.
Communicatie:	Geen.
Kosten:	De kosten vallen buiten het waterplan (GRP).
Inhoudelijke toelichting:	Onderzoek naar de grondwaterafvoer.

A 5 Beheer en Onderhoud, o.m. Kroosvissen, bladruimen, Kaartje locaties kroosvissen

Product Verwijderen kroos, ter verbetering van de waterkwaliteit. Singels: Lagendijk(1), Vondellaan(2), Zwaluw/Lijster(3), Kerksingel(4), Kulk(5) Donkerslootweg(6) en Geerlaan (7).
Status: In uitvoering.
Communicatie: geen
Kosten: Geraamd: € 40.000 per jaar (verdeling naar beheerstaak).
 Werkelijke kosten: gemiddeld € 14.000 besteedt aan het kroosvissen.

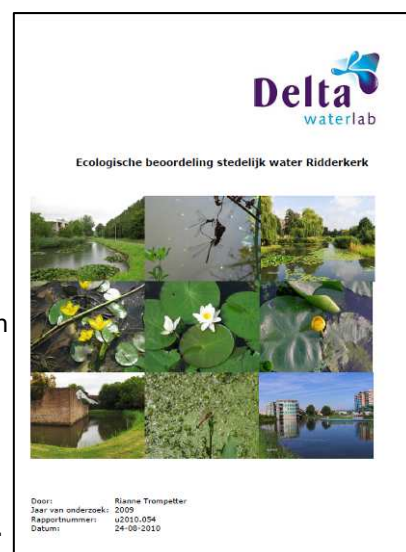
Inhoudelijke toelichting: De kosten zijn lager dan de raming omdat o.a. bladruimen werd gerealiseerd tijdens het schonen van de watergangen en er geen specifieke communicatiekosten zijn gemaakt. Waterschap en gemeente hebben deze kosten verdeeld. Kroosvissen en bladruimen ter verbetering van de waterkwaliteit. De doelstelling is: zo vaak kroosvissen dat deze niet meer terugkomt of beheersbaar blijft.

Bijzonderheden: Door kroosvissen wordt naar verwachting de hoeveelheid kroosvorming door het jaar heen minder. Eerdere positieve resultaten zijn hiermee gehaald in Dordrecht. In Ridderkerk wordt sinds 2008 jaarlijks op diverse locaties met veel kroosvorming het kroos weggevisd. Kroos heeft namelijk een negatief effect op de waterkwaliteit: Gebrek aan zuurstof, monocultuur en andere waterplanten krijgen geen kans.

In 2011 zal een evaluatie plaatsvinden naar het effect van het kroosvissen. De doelstelling is: zo vaak weg vissen dat het kroos niet meer terugkomt/beheersbaar blijft.

A 6 Bomenrichtlijn hanteren bij inrichting nieuw water

Product Bomenrijke oevers bij nieuw aan te leggen en in te richten watergangen
Status: Niet uitgevoerd. Niet als regulier beleid verankerd in ontwerp en van de gemeente.
Communicatie: Intern binnen gemeente effect van bomen op waterkwaliteit onder de aandacht brengen. Intern organisatie waterplan.
Kosten: n.v.t.
Inhoudelijke toelichting: Het waterschap adviseert middels de bomenrichtlijn om oever zo min mogelijk met bomen in te richten. De reden hiervoor is het verminderen van bladinvall en schaduwwerking op het water (waterkwaliteit).
Bijzonderheden: Door bomen in de discussie over de inrichting mee te nemen wordt er beter nagedacht over de inrichting van de oevers. Dit blijft een punt van aandacht, maar zal niet omgezet worden in regulier beleid gezien het maatwerk van het ontwerp.

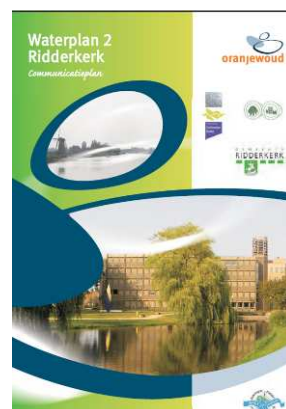

A 8 Monitoring en evaluatie maatregelen waterplan (kwaliteit/KRW en kwantiteit)

Product	Watersysteemrapportage, NBW en KRW rapportages. Waterkwaliteitsmonitoring Ridderkerk van het waterschap.
Status:	In uitvoering.
Communicatie:	Resultaten worden bekend gemaakt via algemene communicatie over het waterplan
Kosten:	geraamde kosten: € 77.000 (verdeling: 50-50%) werkelijke kosten: reguliere monitoringskosten WSHD.
Inhoudelijke toelichting:	Monitoring vindt plaats in de reguliere monitoringsrapportages van het waterschap.
Bijzonderheden:	Vooralsnog zijn hier geen afspraken gemaakt over afrekening of extra te maken kosten.

A 10 Communicatie waterplan Ridderkerk

Product	Communicatieplan en regulier overleg en uitvoering communicatiemiddelen.
Status:	In uitvoering.
Communicatie:	De communicatie loopt als proces verder gedurende het uitvoeringsprogramma.
Kosten:	geraamd: € 15.000 werkelijk: opgenomen in reguliere begrotingen communicatie.
Inhoudelijke toelichting:	Uitvoering communicatieplan
Bijzonderheden:	Communicatie over waterplan 2 Ridderkerk vindt voornamelijk plaats via projectcommunicatie.

M 101 Cornelisland: nieuwe ontwikkeling met veel water

Product	Heringericht bedrijventerrein met veel open water.
Status:	In uitvoering. Op dit moment is 29.000 m ² open water gerealiseerd. Uiteindelijk zal 102.420 m ² open water worden gerealiseerd.
Communicatie:	In het stadium dat er zich bedrijven gaan vestigen zal er publiciteit worden gegeven over de ruimtelijke inrichting en in het bijzonder over het water.
Kosten:	De kosten vallen onder de planexploitatie.
Inhoudelijke toelichting:	Door de verandering van de functie van het gebied, de aanleg van extra verharding en het verhogen van het oppervlaktewaterpeil verandert de wateropgave voor dit gebied. Deze opgave zal binnen het plan worden ingevuld. Daarnaast zal extra water worden aangelegd ter aanvulling op de wateropgave rondom het gebied.
Bijzonderheden:	Overleggen worden gevoerd tussen gemeente en waterschap over het nieuw in te stellen peil.

M108 Waterschapshuis - nieuw open water

Product	Extra open water en afgekoppeld verhard terrein.
Status:	Afgerond.
Communicatie:	Waterschap heeft een open dag georganiseerd voor de opening met o.a. rondleidingen buiten over de inrichting van het buitenterrein.
Kosten:	De kosten vallen onder de planexploitatie van het waterschapshuis.
Inhoudelijke toelichting:	Bij de inrichting van het terrein rondom het nieuwe waterschapshuis is extra waterberging gerealiseerd. Daarnaast is het parkeerterrein afgekoppeld met het systeem Aquaflow.
Bijzonderheden:	Naast de berging door Aquaflow wordt ook de afstroming van regenwater naar open water vertraagd. Ander voordeel is dat de Aquaflow als filter werkt en stofdeeltjes uit het water aan zich bindt. Door de geïsoleerde inrichting van het aangelegde water is een gezond ecosysteem aanwezig met een goede waterkwaliteit.

M119 Mauritsweg/Geerlaan A16/ Mauritshoek - onderzoek naar mogelijke aanpak en reservering budget voor maatregelen.

Product	Onderzoek en voorstel maatregelen. Plan van aanpak.
Status:	In voorbereiding.
Communicatie:	Er zijn bewonersbijeenkomsten geweest en er is intensief overleg gevoerd met de volkstuinvereniging en de woningbouwcoöperatie "Stichting Woonvisie".
Kosten:	Het ontwerp en aanvullende maatregelen vallen naar verwachting binnen de raming van € 55.000.
Inhoudelijke toelichting:	Aanleg van extra berging in de vorm van droge berging.
Bijzonderheden:	Het waterschap heeft een ontwerp laten opstellen voor het aanleggen van extra waterberging. De gemeente bereidt de uitvoering van de maatregel voor. Daarnaast is een aanvullende locatie gevonden voor de aanleg van extra water. De droge berging wordt langs de bestaande hoofdwatergang bij de A16 aangelegd, door de oevers te verlagen en de taluds flauw te maken. Verder wordt een wadi gegraven tussen de A16 en de genoemde watergang. Ook wordt aan de Mauritsweg een speelplaats ingericht met daaraan grenzend een verlaagde oever. Bij hevige regenval zullen de verlaagde oevers en flauwe taluds een bijdrage leveren aan het verkleinen van wateropgave. De gemeente heeft maatregelen in de riolering genomen om zo de afvoer te optimaliseren. Hiervoor is een afvoer/bergingssysteem aangebracht in het achterpad van de woningen aan de Mauritsweg. Voor uitvoering moeten goede afspraken gemaakt worden. Dit overleg moet nog gevoerd worden.

M139 Waal -omgang met regenwater - Pilot: grip op gedrag

Product	Communicatieplan MWH. Betrokkenheid en bewustwording bewoners bij afkoppelen. Er is circa 3,0 ha afgekoppeld, wat ruim boven de benodigde 1,5 ha ligt.
Status:	Afgerond.
Communicatie:	Intensief overleg met bewoners.
Kosten:	Voor de werkzaamheden van het communicatietraject is van 'Leven met Water' een subsidie van ruim 50% ontvangen. Overige kosten zijn door de gemeente betaald. De kosten voor het afkoppelen zijn gedekt uit het Gemeentelijk RioleringsPlan Ridderkerk 2008-2011. Het waterschap heeft bijgedragen met subsidie voor de afgekoppelde oppervlakten.
Inhoudelijke toelichting:	Verplaatsen van overstorten en langs de Waal afkoppelen van een groot gedeelte van de woningen.
Bijzonderheden:	Het afkoppelen van de woningen en terreinen langs de Waal is in intensieve samenwerking met de bewoners uitgevoerd. Om de bewoners langs de Waalweg bereid te krijgen om het regenwater van hun woning af te koppelen van het gemengde stelsel en te lozen op de Waal is aangehaakt bij het project 'Bewoners aan de Bak' van de stichting 'Leven met Water'. Het bureau MWH-global heeft het proces begeleid. De individueel ingestelde bewoners zijn persoonlijk benaderd. (Lastige) Keuken- en tuingesprekken zijn gevoerd en eenduidige directe afspraken gemaakt over het uitvoeren van het afkoppelen van hun woning en afvoeren door hun tuin. De resultaten zijn bijzonder, want van de 127 woningen zijn er 125 afgekoppeld en inclusief het verhard oppervlak is circa 3,0 ha afgekoppeld, hetgeen ruim boven de nodige 1,5 ha ligt. De overstorten van de 2 afgekoppelde bemalingsgebieden op de Waal zijn gesloten.

Op 29 september 2009 is een lezing over "Afkoppelen is communiceren in en met de samenleving" gehouden voor de landelijke Afkoppeldag van de Stichting RIONED. In de lezing zijn het project "Afkoppelen langs de Waal", de wijze van communiceren en de resultaten besproken.

In het landelijke boekje "Samenwerken op basis van afspraken", een Handreiking toepassen regelgeving afvalwater in de praktijk, is het Ridderkerkse project bij praktijkvoorbeelden opgenomen. Het boekje is door de VNG en Unie van Waterschappen in mei 2011 uitgegeven om te helpen bij de samenwerking om te komen tot een doelgerichte aanpak van de afvalwaterketen.

M 140 Zijtakken Waal - baggeren en snoeien bomen en struiken

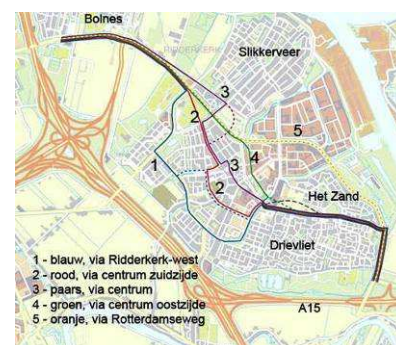
Product	'opgeschoonde watergangen'
Status:	Nog niet uitgevoerd. Opgenomen in KRW programma van WSHD
Communicatie:	Perceel-eigenaren aanschrijven en wijzen op verplichting dat de sloot geschoond moet worden.
Kosten:	Geraamd: € 5.000. Dit project loopt parallel aan KRW programma en zal in dit uitvoeringsprogramma worden opgenomen en gefinancierd worden uit de exploitatiebegroting van het waterschap.
Inhoudelijke toelichting:	Door begroeiing langs de smalle zijtakken van de Waal ontstaat een slechte waterkwaliteit.
Bijzonderheden:	Controle op uitvoering kan opgenomen worden in reguliere schouw van het waterschap. Extra kosten zijn voor extra communicatie, aangezien hier lang niet gehandhaafd is.

A1 Waal - beleving - onderzoek behoefte en draagvlak maatregelen verbeteren watersysteem

Product	Onderzoeksrapport
Status:	Nog niet uitgevoerd
Communicatie:	
Kosten:	
Inhoudelijke toelichting:	Er is discussie over wat wenselijk is voor de Waal. Hierbij moet rekening gehouden worden met het verbeteren van de waterkwaliteit en ecologie (KRW) in relatie tot het functiegebruik (recreatie).
Bijzonderheden:	Het onderzoek is uitgesteld tot na uitvoering maatregelen M139 en M140.

A2 - Mogelijke tramtracé - onderzoeken kansen voor water

Product	Advies t.a.v. het tramtracé
Status:	Onderzoek is afgerond.
Communicatie:	Intern in projectgroepen.
Kosten:	alleen inbreng uren
Inhoudelijke toelichting:	Bij het ontwerp van het tramtracé zijn alle partijen intensief betrokken om zo de kansen voor water maximaal in het ontwerp op te nemen. In het ontwerp zijn maatregelen opgenomen zoals bergingskoffers en extra oppervlaktewater
Bijzonderheden:	Wegens politieke besluitvorming is de aanleg van het tramtracé stilgelegd.

M 109 Plan Leklaan - verbreden en verdiepen watergangen, aanleg natuurvriendelijke oevers

Product Extra water en natuurvriendelijke oevers, aan extra oppervlaktewater is 2.650 m² aangelegd.

Status: Afgerond

Communicatie: Media-aandacht voor de oplevering van het project.

Kosten: Planexploitatie.

Inhoudelijke toelichting: Aanleg van extra water en natuurvriendelijke oevers.

Bijzonderheden: Door inrichting van deze nieuwe woonwijk ontstond de kans om extra water aan te leggen. Partijen hebben hierin geadviseerd en belangen voor het water meegenomen. De watergangen geven de woonwijk een grotere belevingswaarde.

DE COMBINATIE

Nieuwe bewoners voor Waterland

Het bouwproject Willaertslande heeft Bolus verrijkt met de nieuwe wijk Waterland. De afleide oplevering van deze waterrijke wijk werd afgelopen week gevierd met het sizzetten van een flink aantal vissen. Wethouder Arie den Ouden en Ruud Kruk van de Natuurvereniging Ridderkerk droegen de eerste kuip met voorns, brasems en zeelt naar het water. Verschillende buurtbewoners hielpen daarna spontaan mee voor de volgende 'wateraantingen'.

Bij de verkaveling van Willaertslande werd niet alleen ingezet op de bouw van 94 woningen, maar ook op extra waterpartijen. Hiervoor werden sloten verbreed en kwam er ook een extra watergang. Daarbij is voorzien in natuurlijke oevers. Heemraad Bert Schelling van waterschap Hollandse Delta spreekt van een prachtig resultaat. "Dit zijn initiatieven die het waterschap aanspreken. We kunnen hier meer hemelwater bergen en de natuurlijke oevers zijn goed voor de kwaliteit van het water. Dit is echt een pluim waard."

Waterland kent ook een volledig gescheiden stelsel voor het riool- en regenwater. Alleen het regenwater kan naar de vijverpartijen lopen. Dat gebeurt via een aantal filters waarmee eventueel vuil uit het hemelwater kan worden gehaald. Binnen deze wijk met uitsluitend koopwoningen zijn er nog vijftien te koop. De kopers die er nu zitten zijn voor tachtig procent afkomstig uit Ridderkerk. Wethouder Arie den Ouden, die eerder politieke beslissingen had bij de ontwikkeling van dit gebied, klinkt dat als muziek in de oren: "Niet

omdat ik vind dat mensen van buiten Ridderkerk hier niet welkom zouden zijn, maar het fijn om vast te kunnen stellen dat mensen ook binnen hun gemeente een mooie plek vinden om te wonen. De bewoners hier zijn te feliciteren, want het is een mooie wijk geworden."

Wethouder Arie den Ouden moest samen met Ruud Kruk van de Natuurvereniging flink aan de bak om vissen naar hun nieuwe bestemming te brengen.

M 115 Donckse Velden - inrichting natuurgebied

Product Extra waterberging en extra waterzuivering van ingelaten water door ontwerp inrichting met natuurvriendelijke oevers heeft de waterberging vergroot.

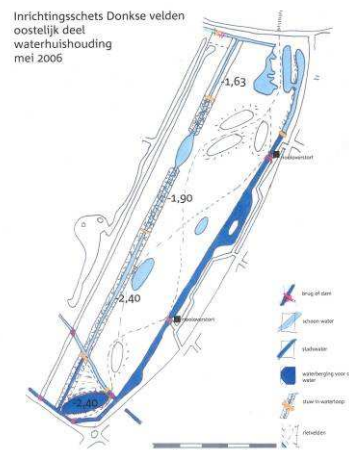
Status: Afgerond; overdracht naar beheerder loopt.

Communicatie: Na afronding zal een informatiebord worden geplaatst.

Kosten: Planexploitatie.

Inhoudelijke toelichting: DLG heeft in samenwerking met gemeente en waterschap het gebied heringericht en extra water en een groter zuiveringsmoeras voor het ingelaten water aangelegd. De afvoer kan nu weer door de Donckse Wetering, waarmee de maatregel uit Waterplan 1 (isoleren Donckse Wetering) als tijdelijke maatregel is afgerond.

Bijzonderheden: Met het extra water dat gezuiverd wordt, wordt de Blaakwetering doorgespoeld. De verwachting is dat de waterkwaliteit in de Blaakwetering en de rest van het natuurgebied Huys ten Donck verbeterd. Het stedelijk water wordt afgevoerd via de Kievitsweg en alleen bij nood alsnog door de Blaakwetering. De waterberging is aangelegd als droge waterberging; pas bij een peilstijging van ca. 10-15 cm begint dit gebied met bergen.

M120 Pruimendijk

Product	Invulling van de wateropgave en realiseren landfarmingslocatie.
Status:	In voorbereiding.
Communicatie:	Via wijkoverleg is hierover voorlichting gegeven.
Kosten:	Planexploitatie. Geraamde kosten € 1.468.000 Verdeling: PZH € 450.000; WSHD € 680.000; gemeente Ridderkerk € 338.000
Inhoudelijke toelichting:	Draagt bij aan invulling van de wateropgave.
Bijzonderheden:	Het project is gekoppeld aan de Ecologische verbindingszone 69. Gezien de landelijke herprioriteringen van natuurprojecten wordt de samenwerking in EVZ 69 heroverwogen. Dit betekent dat de landfarming en wateropgave op andere locaties moeten worden gerealiseerd.

M129 Lagendijk

Product	Aanleg extra waterberging: gerealiseerd 577 m ²	
Status:	Afgerond.	
Communicatie:	projectcommunicatie.	
Kosten:	Planexploitatie	
Inhoudelijke toelichting:	Aanleg van extra water op voormalig Van Pelterrein.	
Bijzonderheden:	Door vroegtijdig overleg en advisering in de planvorming en RO is extra water gerealiseerd in dit plan, waarmee invulling gegeven is aan extra waterbeleving en vitalisering van de buitenruimte. De locatie van deze dijk kavels is gelegen ter hoogte van de Lagendijk 207 te Ridderkerk. Het perceel grenst aan de achterzijde aan een fraaie waterpartij, met aan de overzijde een groenstrook met bomen. De privacy is hierdoor optimaal.	

M130 Oosterpark

Product Extra waterberging en plaatsen verversingsgemaal ter voorkoming van blauwalgvorming en verbetering zwemwater. Herinrichting omgeving en gebruiksplan gemaakt (hondenstrand verplaatst).

Status: Afgerond.

Communicatie: Tijdens de werkzaamheden is een projectbord geplaatst. De direct omwonenden hebben een uitgebreid informatieblad ontvangen. Na afronding is een aangepast informatiebord geplaatst. Het project is bestuurlijk geopend, waarbij de drie partijen aanwezig waren. Daarnaast is een rondleiding verzorgd voor het publiek.

Kosten: Geraamd: € 389.000. Uitgevoerd voor € 370.000. De kosten zijn onder de partijen conform afspraak verrekend.

Inhoudelijke toelichting: In de zwemplas in het Oosterpark was regelmatig overlast van blauwalg. In dit plan is een nieuw doorspoelsysteem aangelegd, is het park heringericht (hondenuitlaatplaatsen etc) en is ruimte aangelegd voor een tijdelijk baggerdepot.

Bijzonderheden: Het eerste jaar na aanleg is geen blauwalg geconstateerd. Wel blijkt de zwemlocatie nog niet volledig vrij van honden.

M122 Slikkerveer Zuid-Oost - aanleg nieuw open water

Product: Extra waterberging ter verbetering doorstroming watersysteem en ter verlaging van het grondwater.

Status: In uitvoering.

Communicatie: De vergunning wordt gepubliceerd.

Kosten: Geraamd: € 1.100.000.

Inhoudelijke toelichting: In samenwerking met de woningbouw-coöperatie hebben gemeente en waterschap een ontwerp gemaakt voor het herstructureringsgebied.

Bijzonderheden: Het uiteindelijke plan is minder robuust dan oorspronkelijk uitgewerkt. De samenwerking en overeenstemming in de voorfase van het project had beter afgestemd kunnen worden. Werkzaamheden zijn gestart zonder keurvergunning en zonder overeenkomst. Dit is een leermoment: Beide partijen moeten afspraken beter borgen en rekening houden met tijdspaden. Door de aanleg van water is de belevingswaarde van deze wijk verrijkt.

M110B Kievitsweg/beneden Rijweg - aanleg vispaaiplaatsen buiten stroomprofiel

Product: Vispaaiplaatsen en Natuurvriendelijke oevers

Status: Niet uitgevoerd

Communicatie: -

Kosten: geraamd € 12.000

Inhoudelijke toelichting: Door organisatorische problemen zijn de werkzaamheden niet uitgevoerd. Bovendien is een heroverweging nodig vanwege de veranderde financiële situatie bij het waterschap

Bijzonderheden: -

M112 Kievitsweg - vervangen duikers

Product: Verbeteren afvoer naar gemaal

Status: Vervallen.

Communicatie: -

Kosten: geraamd: € 5.000 (verdeling: 50-50%)
werkelijk: alleen uren (projectleiding WSHD)

Inhoudelijke toelichting: Bij het opstellen van het waterplan waren er klachten vanuit de Kievitsweg en de afvoer ter plaatse.

Bijzonderheden: Uit onderzoek bleek dat uitvoering niet voldoende rendement zou opleveren in relatie tot de investering die gedaan moest worden. Bovendien is door de ontwikkeling van de Doncksevelden en het daarop aansluitende openstellen van de Blaakwetering (als extra afvoer richting poldergemaal) gebleken dat de uitvoering van de maatregel niet nodig was. De stuurgroep heeft besloten het project niet uit te voeren.

M116 Anjerstraat / Lagendijk - aanpak peilstijging

Product	Rapport: Afvoer peilgebied 27A en optimaliseren afvoer van het peilgebied.
Status:	In voorbereiding.
Communicatie:	Uitkomsten van het rapport zijn gedeeld met gemeente en inwoners
Kosten:	Geraamd: € 80.000
Inhoudelijke toelichting:	Als gevolg van klachten uit het veld en ongerustheid bij bewoners over de afvoer van het peilgebied heeft het waterschap de modellering nader gedetailleerd en gecontroleerd op de werkelijkheid. Hiervoor zijn ruim 140 objecten opnieuw ingemeten en is het model hierop aangepast. Het resultaat is dat het huidige watersysteem conform de normering kan afwateren. Gezien de ligging van de hoofdwatgang wordt voorgesteld de constructie van de duiker in de hoofdwatgang aan te passen om zo de afvoer te vergroten.
Bijzonderheden:	Het watersysteem kan voldoende afvoeren echter grotendeels door een voormalige hoofdwatgang. Om die reden wordt toch voorgesteld de afvoer in de duiker in de hoofdwatgang te optimaliseren. In overleg met beheer en onderhoud van waterschap wordt een oplossing gezocht voor het optimaliseren van bestaande duikerverbinding.

M141 Hogeweg - onderzoek opstuwing: eisen, wensen, mogelijkheden

Product	Rapport.
Status:	Afgerond.
Communicatie:	Resultaat wordt meegenomen in voortgangsrapportage.
Kosten:	Geraamd: € 7.500. Werkelijk: geen, alleen eigen uren.
Inhoudelijke toelichting:	Omdat de waterstanden aan weerszijde van de duiker aan de Hogeweg de indruk gaven dat de duiker opstuwing veroorzaakte is de duiker gecontroleerd. Het bleek dat de duiker aan een zijde verzakt is en dat daar ogenschijnlijk een peilverschil ontstond. Door een waterpassing werd duidelijk dat een en ander gezichtsbedrog was.
Bijzonderheden:	Gezien dit resultaat worden er geen aanpassingen aan de duiker gedaan.

A9 Plaatsen educatieve grondwatermeter

Product	Educatieve grondwatermeter
Status:	Vervallen
Communicatie:	-
Kosten:	Geraamd: € 8.000 Werkelijk: geen
Inhoudelijke toelichting:	In het kader van het nieuwe grondwaterbeheer zou een educatieve grondwatermeter geplaatst worden.
Bijzonderheden:	In de stuurgroep is besloten dit project niet uit te voeren en de gelden ter beschikking te stellen voor een informatief communicatiebord van het waterplan bij de Donckse Velden.

A3 Stimuleren vasthouden/bergen neerslag

Product	Bewustwording van bewoners bij afkoppelingsprojecten (zoals M139 De Waal - omgaan met regenwater.
Status:	In uitvoering.
Communicatie:	Intensief overleg met bewoners rondom locaties waar afgekoppeld wordt. Hierbij wordt de brochure "Afkoppelen" van het waterschap gebruikt.
Kosten:	geraamd: € 15.000. werkelijk: uren en eigen exploitatie (brochures beschikbaar).
Inhoudelijke toelichting:	Gemeente heeft het project getrokken en intensief gecommuniceerd met bewoners.
Bijzonderheden:	Een succes project, wat als voorbeeld kan dienen voor toekomstige afkoppelprojecten. In de nieuw af te koppelen gebieden zal ook intensief worden gecommuniceerd met de bewoners over alle relevante zaken rondom het afkoppelen.

M132 Zwaluw/Lijster - vervangen duikers, stuw

Product	Aanpassen stuwconstructies.
Status:	Afgerond.
Communicatie:	Met omwonenden.
Kosten:	Geraamde kosten: € 33.000. Gemaakte kosten: € 47.946,51. De maatregelen zijn uitgevoerd.
Inhoudelijke toelichting:	Gemeente heeft duikers en stuwen aangepast conform vergunningseisen.